

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: СЕДМИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 1

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 36

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Цјеловит развој психофизичких потенцијала ученика (интелектуалних, социјално-емоционалних, моторичких, стваралачких и др.).
- Развијање позитивног односа према естетским вриједностима умјетничких дјела.
- Стимулисање развоја љубави према ликовном наслеђу.
- Развијање способности ликовног посматрања, опажања, мишљења, памћења, изражавања и вредновања.
- Стимулисање и оспособљавање за активно и одговорно учествовање у индивидуалном и тимском раду, културу и хигијену рада, критички однос према властитом раду и раду других ученика.
- Развој способности за стваралачко преношење визуелно - ликовних искустава у природно - друштвена подручја и развијање интересовања за оплемењивање и заштиту природе и смисла за унапређење културе живљења.
- Оспособљавање ученика за аргументовано изношење личног става и мишљења, те могућност практичне примјене различитих ликовних и језичких форми изражавања осјећања и идеја.
- Стимулисање и оспособљавање ученика да самостално проналазе адекватне и научно провјерене информације из различитих извора (уџбеника, енциклопедија, интернета) те да исте критички сагледавају, анализирају и примјењују у истраживању и креирању ликовног рада.
- Развијање активног и одговорног односа према актуелним питањима заштите и унапређења човјекове природне и културне средине.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Усвајање основних знања из историје умјетности (средњи вијек, романика, готика и ренесанса).
- Оспособљавање ученика да разумеју значај националног умјетничког наслеђа.
- Развијање ликовног и естетског сензибилитета за визуелно споразумијевање, текстуру, свјетлину, боју и свијет уобразиље у ликовним дјелима.
- Оспособљавање ученика за комуникацију различитим визуелним порукама, идејама и значењима.
- Оспособљавање ученика за разумевање значаја текстуре (структуралног састава и грађе површине) неког предмета.
- Развој способности и интересовања за самостално откривање визуелних појава и законитости свијета облика: свијетло - тамно, облик - боја, простор – композиција.
- Оспособљавање ученика да овладају различитим техникама ликовног изражавања приликом кориштења боје као значајног ликовног елемента.
- Оспособљавање ученика да ствара ликовно дјело обogaћено нерeалним ликовима смјештено у нерeалну сцену, развијајући машту, наpацију и истраживачки дух.

ПРЕГЛЕД ТЕМАТСКИХ ЦЈЕЛИНА

Наставна тема	Оквирни број часова
1. Визуелно споразумијевање	6
2. Текстура	5
3. Валер, тон, свјетлина	7
4. Боја	10
5. Свијет уобразиље у ликовним дјелима	3
6. Умјетничко наслеђе	5

САДРЖАЈИ И ИСХОДИ ПРОГРАМА

Исходи учења	Садржаји програма/Појмови	Корелација са другим наставним предметима
Тема 1. ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМИЈЕВАЊЕ (6)		
Ученик: <ul style="list-style-type: none"> ▪ објашњава значење појма пиктограм; ▪ објашњава визуелну поруку у облику знака, симбола, шифре и др; ▪ биљежи (скицира, црта, фотографише) једноставне визуелне поруке (рекламе, плакате, мурале); ▪ ствара једноставне визуелне поруке; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Плакат ▪ Реклама 	Техничко образовање
Тема 2. ТЕКСТУРА (5)		
Ученик: <ul style="list-style-type: none"> ▪ разликује основне текстуралне вриједности површина и облика (глатко - храпаво, сјајно - мат); ▪ разликује појмове текстура - фактура; ▪ именује основне цртаће, сликарске и вајарске материјале; ▪ препознаје (визуелно, тактилно и слухом) текстуре разних предмета по својствима (храпави, матхрапави, глатки и матглатки, чупави, топли, хладни); ▪ ликовно изражава различите квалитете површина и облика цртежом, сликом, скулптуром; ▪ представља текстуру различитих површина (помоћу боје, валера и осталих елемената ликовне композиције); 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Текстуралне вриједности површине и облика. ▪ Материјали и врсте материјала. ▪ Карактер и врсте текстуре. 	Биологија

Тема 3. ВАЛЕР, ТОН, СВЈЕТЛИНА (7)		
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ дефинише појмове свјетлост и свјетлина (валер); ▪ објашњава које облике видимо (бијеле, црне, сиве); ▪ препознаје свјетлину шарених боја; ▪ израђује скалу тонова од бијелог до црног; ▪ се ликовно изражава употребом свјетлине; ▪ израђује валерску скалу од седам тонова; ▪ користи валере градећи колористичне и црно - бијеле композиције; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Тонске разлике. ▪ Свијетло-тамно. ▪ Степен свјетлине и затамњености. ▪ Градација свјетлости у односу на одређеност извора. 	<p>Српски језик</p> <p>Физика</p>
Тема 4. БОЈА (10)		
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ објашњава значење појма боје; ▪ разликује боје сунчевог спектра; ▪ именује основне, изведене и терцијарне боје; ▪ разликује ахроматске и хроматске боје; ▪ групише топле и хладне боје; ▪ препознаје колорит као доминантан елемент у ликовној композицији; ▪ изводи Оствалдов круг боја; ▪ ликовно се изражава употребом боје; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Основне, изведене и терцијарне боје. ▪ Ахроматске и хроматске боје. ▪ Топле и хладне боје. ▪ Контраст тоналитета. ▪ Слојевито сликање. 	<p>Физика</p>
Тема 5. СВИЈЕТ УОБРАЗИЉЕ У ЛИКОВНИМ ДЈЕЛИМА (3)		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ликовно изражава свијет уобразиље; ▪ слика нереални и непостојећи свјет; ▪ ствара ликовно дјело обогаћено нереалним ликовима смјештеним у фантастичну сцену. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Сликање снова, бајки и сл. ▪ Анализа репродукција или оригинала у којима се јавља фантастика: ослобађање од функционалности, транспоновања ствари смјештањем у неуобичајени простор. 	<p>Српски језик</p>
Тема 6. УМЈЕТНИЧКО НАСЉЕЂЕ (5)		
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ препознаје најпознатија дјела српске средњовјековне умјетности, романике, готике и ренесансе; ▪ разликује основна архитектонска, вајарска и сликарска обиљежја српске 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Српска средњовјековна умјетност. ▪ Романика и Готика. ▪ Ренесанса. 	<p>Историја</p> <p>Српски језик</p> <p>Математика</p> <p>Биологија</p>

<p>средњовјековне умјетности, романике, готике и ренесансе;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ израђује есејски рад који садржи конкретне информације на сљедеће теме: Романика у западноевропској скулптури, Готика у средњоевропској архитектури, италијански ренесансни сликари, Рашки и моравски стил у српској средњовјековној архитектури; 		<p>Основи информатике</p>
---	--	---------------------------

ДИДАКТИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ

У реализацији наставе примарни задатак наставника је да плански, систематично и организовано код ученика развија ликовну културу и ликовно изражавање у складу са њиховим индивидуалним способностима и могућностима.

Приликом планирања, програмирања и припремања васпитно-образовног рада потребно је функционално операционализовати исходе и садржаје учења за сваки наставни час како би се исти остварили на што вишем нивоу и тако допринијели развоју свих ликовних компетенција ученика, а нарочито оних које се односе на ликовно стваралаштво и оригиналност. Стога, наставни процес треба организовати и реализовати тако да се код ученика постигне виши ниво способности опажања, примања, разумијевања и поступања.

Поред предметног систематичног и поступног повезивања исхода и садржаја учења из ликовне културе, наставници су дужни да квалитетно и сврсисходно врше међупредметно повезивање исхода и садржаја учења (из овог наставног предмета са другим наставним предметима у 7. разреду) у циљу стварања учениковог цјеловитог погледа на свијет који нас окружује. Међупредметна корелација не треба да буде сама себи сврха већ наставник ликовне културе у сарадњи са наставницима других наставних предмета треба стручно да планира, припрема и реализује наставни процес тако што ће, између осталог, заједнички осмислити активности и задатке за ученике помоћу којих ће омогућити остваривање исхода учења из различитих наставних предмета. На примјер, могуће је осмислити заједничке истраживачке задатке из: ликовне културе (израда есеја из наставног садржаја: Српска средњовјековна умјетност), историје (нпр. исходи учења: процијени значај српског сликарства у срењем вијеку у европском контексту) и основа информатике (нпр. исходи учења везани за наставну тему Израда презентација) који ће ученици рјешавати у договору и под надзором наставника који су задатак осмислили. Сваки наставник ће вредновати оне податке и сегменте рада који су у непосредној вези са дефинисаним исходима учења конкретног наставног предмета. Дакле, међупредметно планирање и реализација наставног процеса треба да допринесу цјеловитом развоју личности ученика.

Да би се омогућило остваривање исхода учења на што вишем нивоу и у складу са индивидуалним могућностима и способностима ученика неопходно је:

- Планирати и реализовати посјете вјерским објектима, музеју, галеријама и умјетницима у свом граду и/или оближњем (по могућности) што би за циљ имало стицање нових знања о архитектури, скулптури и сликарству те стицања знања о умјетницима и историјско - умјетничким чињеницама непосредно прошлог и садашњег времена. У оквиру посјете неопходно је да ученици документују (фото, видео и аудио записи) податке који су

директно везани за исходе учења а све у циљу остваривања општих и посебних циљева из ликовне културе и опште историје.

- Кроз рад са ученицима остварити принцип квалитета који има васпитну улогу и уско је везан са васпитном усмјерености која даје резултат искрености и сталних активности у ликовном промишљању и развијању њихових оригиналних идеја.
- Поштовати развојне фазе дјечијег ликовног изражавања. Тачније, водити рачуна да тежина задатака буде за нијансу изнад могућности ученика (у зони наредног развоја) како би се мотивисали на рад и креативност.
- Остварити принцип активног односа према околини, како би се омогућило да ученици својим чулима активно истражују непосредну околину, предмете и појаве.
- Да наставник у што мањој мјери користи готове предлошке, примјере, шеме, моделе, репродукције, како се не би код ученика спутавала и ограничавала оригинална стваралачка способност.
- Остварити јединство теорије и праксе у циљу функционалне примјене теоријског знања приликом властитог ликовног изражавања.
- Наставни процес организовати и реализовати у складу са принципима индивидуализоване наставе како би се омогућио развој и напредовање свих ученика у складу са њиховим индивидуалним способностима и могућностима.
- Послије завршеног циклуса слиједи естетска анализа ученичких радова.

Извори учења

Уџбеник одобрен од стране надлежнога министарства, стручна литература, часописи, монографије сликара и вајара, видео и аудио материјали, интернет, штампани материјали, и др.

Технике и поступци оцјењивања (усмено, писано и практично - ликовно стваралаштво):

- самовредновање,
- оцјењивање од стране ученика,
- оцјењивање од стране наставника,
- оцјењивање интерактивног групног рада,
- презентације (нпр. есеја).